

капітал, матеріальні цінності; 2. *рідко*. Те саме, що витрати, видатки; 3. *у знач. присл.* коштом. За чийсь рахунок, за чий-небудь гроші; 4. *заст.* Забезпечення, постачання» (Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ - Ірпінь, 2005. С. 581; Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1973. Т. IV. С. 317; Тлумачний словник української мови / За ред. В.С. Калашника. Харків, 2005. С. 465; Івченко А. Тлумачний словник української мови. Харків, 2002. С. 197).

Лексему *гроші* вживають зі значеннями: «1. Металеві та паперові знаки, що є мірою вартості за купівлі та продажу; 2. Капітал, статок» (Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ - Ірпінь, 2005. С. 263; Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1971. Т. II. С. 177; Тлумачний словник української мови / За ред. В.С. Калашника. Харків, 2005. С. 189; Івченко А. Тлумачний словник української мови. Харків, 2002. С. 77).

Як термін слово **гроші** поширене в економічній, фінансовій, суспільно-політичній сферах зі значенням «економічна категорія, що означає специфічний товар, який виконує в суспільстві роль загального еквівалента в процесі обміну товарів» (Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. Київ – Львів, 2002. С. 99; Економічний словник. Банківська справа. Фондовий ринок / Укл. Л.М. Алексеєнко, В.М. Олексієнко, А.І. Юркевич. Київ, 2000. С. 50; Економічний словник / За ред. С.В. Мочерного. Київ, 1995. С. 59). У цих галузях поширені й складні терміни з опорним іменником *гроші*: *гроші базові, гроші воєнні, гроші депозитні, гроші електронні, гроші кредитні* тощо. Для фінансової сфери властиві терміни-словосполучення зі словом *кошти*: *кошти банку власні, кошти банку залучені, кошти обігові, кошти позабюджетні* та ін.

Термін **кошти грошові** має значення «готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання» (Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. Київ – Львів, 2002. С. 236).

Отже, терміни *гроші, кошти* та *грошові кошти* у фаховій літературі не є абсолютними синонімами, а позначають чітко визначені професійні поняття.

Л.В. ТУРОВСЬКА

ПРИКЛАДНА ПРОГРАМА – ЗАСТОСОВНА ПРОГРАМА – ЗАСТОСУНОК

У сучасній українській літературній мові лексема *прикладний* має значення «який має практичне значення, не теоретичний» (Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1976. Т. VII. С. 638 та інші джерела), а *застосовний* – «який можна застосувати, використати» (див. Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1972. Т. III. С. 332).

У сфері інформаційних технологій термін *прикладна програма* вживають на позначення програми, призначеної для розв'язування завдань відповідної галузі застосування систем оброблення даних (див. Дербенцев В.Д., Семьонов Д.С., Шарапов О.Д. Словник термінів інформаційних систем і технологій. Київ, 2008. С. 162). Цей термін уведений, щоб підкреслити відмінність від операційної системи, драйверів, бібліотек, системних утиліт тощо (які

забезпечують функціонування власне комп'ютерної системи та підтримують її можливості до роботи) та засобів і середовищ розробки. Зразками прикладних програм є текстовий процесор, графічний редактор, електронні таблиці, оглядач; іноді цей термін використовують більш вільно для позначення будь-якої програми, включаючи користувацькі й системні; в інших контекстах може означати діловий офісний пакет, відділяючи тим самим такий тип програм від ігор та службових програм.

В українській комп'ютерній термінології кінця ХХ ст. термін *застосунок* не використовували, а словосполучення «application program» традиційно перекладали як «прикладна програма» (Коссак О.М. Англо-український словник з інформатики та обчислювальної техніки. Львів: СП «БаК», 1995. 304 с.; Коссак О., Кравець Р. Англо-український та українсько-англійський словник-довідник з телекомунікацій. Львів: СП «БаК», 1996. 248 с.; Англійсько-український словник з програмування і математики / Уклад.: М.І. Кратко, М.І. Кікець, Є.В. Мейнарович та ін. Луцьк, 1998. 640 с.; Англо-українсько-російський словник з інформатики, програмування, обчислювальної техніки / Уклад.: А.Б. Бартків, О.Я. Гринчишин, Я.Т. Гринчишин. Київ, 1995. 445 с.; Іваницький Р.В., Кияк Т.Р. П'ятимовний тлумачний словник з інформатики. Київ, 1995. 372 с.; Інформатика та обчислювальна техніка: Короткий тлумачний словник / В.П. Гондюл, А.Г. Дерев'яноко, В.В. Матвеев, Ю.З. Прохур. Київ, 2000. 320 с.; Російсько-український словник з інформатики та обчислювальної техніки з покажчиком українських термінів / Уклад.: В.Я. Карачун, Г.Г. Гульчук, О.О. Карачун, Ю.З. Прохур. Київ, 1994. 362 с.). У сучасних словниках іноді натрапляємо на синонімічний термін *застосовна програма* (Новий російсько-українсько-англійський тлумачний словник з інформатики. Основні терміни / Уклад.: М.Д. Гінзбург, Л.І. Білоусова, І.М. Корніловська та ін. Харків, 2002. 656 с.).

Отже, терміни *прикладна програма* та *застосовна програма*, *застосунок* у сучасній українській мові є тотожними, проте фахівці з програмування надають перевагу усталеному термінові *прикладна програма*.

Л.В. ТУРОВСЬКА

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ДОКУМЕНТ

Фахові тексти юридичного спрямування рясніють використанням терміна-словосполучення *процесуальний документ*. У сучасній українській мові лексема *документ* має кілька значень: «діловий папір, що посвідчує певний юридичний факт, підтверджує право на що-небудь, служить доказом чого-небудь»; «письмове свідчення, що офіційно підтверджує особу»; «письмовий твір, грамота, рисунок і т. ін. як свідчення про щось історичне, важливе» (Івченко А. Тлумачний словник української мови. Харків, 2002. С. 110; Тлумачний словник української мови / За ред. В.С. Калашника. Харків, 2005. С. 251; Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ; Ірпінь, 2005. С. 314; Словник української мови: в 11-ти т. Київ, 1971. Т. II. С. 356).